

Loppuraportti: World Press Institute Fellowship 2024 Yhdysvalloissa, 6.9.–9.11.2024.

Osallistuin syksyllä 2024 yhdysvaltalaiseen World Press Instituten toimittajaohjelmaan. Kyseinen ohjelma on tarkoitettu kansainvälisille toimittajille, ja sen on tarkoitus tutustuttaa toimittajat laajasti amerikkalaiseen yhteiskuntaan. Ohjelmassa ei pysytä vain yhdessä paikassa, vaan valtaosa ajasta kuluu matkustaen ympäri Yhdysvaltoja. Ohjelmaan osallistui lisäksi yhdeksän muuta kansainvälistä toimittajaa ympäri maailmaa. Muut osallistujat tulivat lisäksi Brasiliasta, Bulgariasta, Intiasta, Italiasta, Kosovosta, Nigeriasta, Perusta, Etelä-Afrikasta ja Ukrainasta.

Matka oli intensiivinen ja ikimuistoinen, ja opin sen aikana ymmärtämään Yhdysvaltoja huomattavasti paremmin. Tämän lisäksi opin toki paljon muiden osallistujien kotimaista, ja niistä yhteisistä haasteista, joita kaikki mediatalot ympäri maailman jakavat. Tuskin missään muussa ohjelmassa pääsisi näkemään Yhdysvaltoja näin laajasti lyhyessä ajassa. Luonnollisesti myös se, että saimme todistaa ja kokea paikan päällä Yhdysvaltain vaalisyksyn, oli monella tapaa ikimuistoista. Ohjelma on pyörinyt jo yli 60 vuotta, ja monet vapaaehtoiset laittavat siihen paljon aikaansa.

Yhdeksän viikon aikana vierailimme yhdysvaltalaisissa mediataloissa, tapasimme paikallisia poliitikkoja, kansalaisjärjestöjä, lakimiehiä, tutkijoita ja tavallisia amerikkalaisia. Kävimme yhteensä kuudessa eri osavaltiossa ja useassa eri kaupungissa.

Ohjelma alkoi Minnesotan kaksoiskaupungeista eli Minnesotasta/St.Paulista, jossa World Press Instituten ”kotipesä” sijaitsee. Vietimme siellä ensimmäiset kolme viikkoa, jonka aikana me ohjelman naisosallistujat asuimme meille vuokratussa omakotitalossa, miehet taas St.Paulissa sijaitsevan St.Thomasin yliopiston asuntoloissa. Talossa meillä oli käytössä omat huoneet, keittiö, pyykinpesukone yms ja siitä muodostui myös ryhmämme yleinen illanviettopaikka. Saimme myös käyttää yliopiston kuntosalia ilmaiseksi vierailumme aikana.

Kolmen ensimmäisen viikon aikana osallistuimme Minnesotassa St.Thomasin yliopiston luennoille, vierailimme paikallisissa mediataloissa ja teimme myös lyhyet reissut lähiosavaltioihin Iowaan ja Wisconsiniin. Iowassa vierailimme esimerkiksi paikallisella maatilalla ja Saksasta muuttaneiden kristittyjen pyörittämässä Amana Societyssa.

Vietimme myös kolme päivää Pohjois-Minnesotassa Grand Maraisin kaupungissa Kanadan rajalla. Siellä vierailimme esimerkiksi alkuperäiskansojen hallinnoimassa kansallispuistossa. Nämä Yhdysvaltojen maaseudulle suuntautuneet vierailut olivat tärkeitä laajemman kuvan saamiseksi yhteiskunnasta, koska vietimme pääasiassa muuten aikaa yhdysvaltalaisissa suurkaupungeissa.

Minnesota ylipäätään tuntui suomalaiselle hyvin tutulta ja kotoisalta: alueella on paljon suomalaistaustaisia maahanmuuttajia, ja myös ilmasto ja luonto olivat hyvin samankaltaisia kuin Suomessa. Grand Maraisissa myös saunominen ja hiihtäminen kuuluivat vahvasti ihmisten arkeen.

Kaksoiskaupungeissa meillä jokaisella oli myös omat amerikkalaiset "isäntäperheet", jotka näyttivät meille paikkoja. Sain itse kaksi erittäin mukavaa isäntäperhettä, joiden kanssa kävin muun muassa taidegalleriassa, teatterissa ja illallisilla. Perheet kutsuivat meidät myös Halloween-juhliin ja veneretkelle. Heidän kanssaan ajanvietto oli hyvä tapa tutustua amerikkalaiseen yhteiskuntaan arkisimmissa merkeissä.

Kolmen Minnesota-viikon jälkeen alkoi ohjelman virallinen matkaosuus, jonka aikana vierailimme Washington D.C:ssä, New Yorkissa, Miamissa, Phoenixissa, San Franciscossa ja Chicagossa.

Näissä kaupungeissa ohjelman kirjo oli laaja. Vierailimme monissa isoissa mediataloissa (mm. New York Times, CNN, Politico, AP, Washington Post) ja myös paikallismedioissa. Vierailimme muun muassa Project 2025 -ohjelman laatineessa Heritage Foundationissa, San Quentinin vankilassa Kaliforniassa, kansalaisjärjestöissä, Yhdysvaltojen ulkoministeriössä ja Yhdysvaltain ja Meksikon rajalla Arizonassa. Nämä vierailut tarjosivat laajan kuvan amerikkalaisesta yhteiskunnasta sen huonoine ja hyvine puolineen. Kuulimme myös kiinnostavia luentoja monilta Yhdysvaltain politiikan ja talouden asiantuntijoilta.

Matkustusosuuden jälkeen palasimme vielä viimeiseksi viikoksi Minneapolisiin/St.Pauliin, jossa saimme seurata historiallisen vaalipäivän ruohonjuuritasolla. Vaalipäivänä vierailimme niin demokraattien kuin republikaanien vaalitulaisuuksissa, kuten myös äänestyspaikoilla.

WPI:n ohjelmassa painottuu vuosittain yleensä jokin teema, ja tänä vuonna se oli tekoäly. Ymmärryksen tekoälystä ja kaikesta siihen liittyvästä lisääntyi huomattavasti. Samalla on todettava, että suomalaisissa mediataloissa ollaan tekoälyn käytössä itseasiassa jo varsin pitkällä eikä mitenkään erityisen jäljessä esimerkiksi yhdysvaltalaisia kollegoita.

Tekoälylentojen taso vaihteli: osa oli loistavia, osa oli hyvin yleisluontoisia ja ei kovinkaan käytännön läheisiä. Parhaat tekoälyluennot tarjosivatkin aihetta seuraava toimittajat, jotka antoivat meille käytännöllisiä vinkkejä siitä, mitä aihepiirin osalta kannattaa seurata.

Me stipendiaatit osallistuimme myös moniin erilaisiin paneelikeskusteluihin, joissa yleisönä oli muun muassa paikallisia yliopisto-opiskelijoita. Nämä esiintymiset olivat antoisia ja antoivat mahdollisuuden puhua Suomen politiikasta kansainväliselle yleisölle. Suomi kiinnostikin nyt paljon muun muassa Nato-jäsenyyden ja

onnellisuusraporttien myötä. Saimme myös avata useaan otteeseen, miksi Yhdysvaltojen vaaleja pidetään omissa kotimaissamme tärkeinä.

Paneeleihin osallistumisen lisäksi osallistujien piti kirjoittaa blogeja World Press Instituten omaan blogiin. Blogin editoija suhtautui teksteihin samalla tarkkuudella kuin journalistisiin teksteihin, vaikka tekstien merkkimäärä olikin rajattu. Blogeihin sai siis kulumaan aikaa, vaikka meidän pitikin kirjoittaa aiempia vuosia vähemmän. Joka tapauksessa journalistisen tekstin kirjoittamisen harjoittelu englanniksi oli hyvä ja opettavainen kokemus.

Vapaa-aikaa ohjelmassa ei hirveästi ollut. Itselläni sitä tosin oli enemmän kuin monilla muilla. Tämä johtuu siitä, että Helsingin Sanomain Säätiön sääntöjen mukaan työskentely on stipendiohjelmien aikana kiellettyä. Pidän sitä pääasiassa hyvänä asiana. Monet muut osallistujat paahtoivat töitä ohjelman aikana täysillä, ja osa oli asian vuoksi hyvinkin uupuneita ja jopa lähellä burn outia.

Ohjelman matkustusosuuden aikana majoituimme hotellihuoneissa, joista puolet jaoimme, puolissa saimme omat huoneet. Tässä on ollut ilmeisesti vuositasolla vaihtelua riippuen muun muassa hintatasosta: joinakin vuosina osallistujat ovat saaneet koko matkaosuuden ajaksi omat hotellihuoneet, joinakin vuosina ne on aina jaettu. Vaikka huoneiden jako sujuikin pääasiassa ilman suurempia kitkoja, olisi kuitenkin toivottavaa, että jatkossa osallistujat saisivat omat huoneet, sillä oma aika on ohjelmassa jo muutenkin kortilla.

Hotellit, joissa majoituimme, olivat pääasiassa hyvin korkeatasoisia. Moniin niihin ei kuitenkaan sisältynyt yllätyksemme aamupalaa, mikä lisää omia kustannuksia matkan aikana. Myös pyykit kannattaa varautua matkan aikana pesemään julkisissa pesuloissa.

Voin tiivistää, että WPI sopii luonteeltaan sosiaaliselle ja joustavalle ihmiselle, joka kykenee tulemaan toimeen monien eri persoonallisuuksien ja kulttuurien edustajien kanssa. Osallistujan pitää olla myös valmis matkalaukkuelämään usean viikon ajan, eli ohjelma sopii matkustamisesta nauttivalle ihmiselle.

Kulut ja stipendiraha

Meille maksettiin ohjelmassa kaikki matkustamiseen ja asumiseen liittyvät kulut. Myös terveysvakuutus ja valtaosa viisumikuluista korvattiin ohjelman toimesta.

Lisäksi osallistujat saavat WPI:lta käyttörahaa sekä käteisenä että prepaid-luottokortille ladattuna summana. Saimme reiluksi kahdeksi kuukaudeksi käyttörahaa yhteensä reilun 3000 dollarin edestä.

Tämä summa riitti itselläni elämiseen ja hauskanpitoonkin reissussa, vaikka vaatikin budjetointia. Suomen kulujen ja laskujen, kuten asuntolainan, kattamiseen raha ei riitä,

vaan siihen pitää olla omaa rahaa säästöissä - etenkin, kun ohjelman aikana ei voi tehdä töitä. Kannattaakin siis varautua säästämään ennen matkaa.

Ohjelmaan osallistujia pyydetään ottamaan myös oma luottokortti matkaan, koska osa yhdysvaltalaisista hotelleista vaatii sisäänkirjautuessa varsin ison panttimaksun huoneista. Raha toki palautetaan, mutta usein tämä tarkoitti satojen dollareiden varojen jäädytystä luottokortilta useiksi päiviksi. Annoimmekin palautetta siitä, että WPI:n olisi hyvä maksaa tämä panttimaksu, ei osallistujien itsensä. Myös esimerkiksi yhdysvaltalainen prepaid-liittymä pitää maksaa ja hankkia itse. Eri maista tulevien välillä oli toki eroja siinä, miten kalliina maana Yhdysvallat koki.

Saimme myös ohjelman aikana jonkin verran ilmaisia lounaita ja illallisia erilaisissa tilaisuuksissa, joihin osallistuimme. Minnesotassa saimme käyttöömmekin myös pakettiauton, jolla voi liikkua kaupungissa ja asioida kaupassa. Minnesotassa pystyimme myös kokkaamaan kotioiloissa ja pesemään pyykkiä kotona, mikä vähensi kuluja.

Haasteet:

Kuten aiemmin kirjoitin, reissua varten kannattaa varautua säästämään sen verran, että saa kahden kuukauden kulut katettua Suomessa ja myös tarvittaessa ylimääräistä käyttörahaa Yhdysvaltoihin. Etenkin tänä syksynä hinnat Yhdysvalloissa olivat todella korkealla, mikä heijastui myös presidentinvaalien teemoihin.

Ohjelma on hyvin tiivis, ja siihen osallistuu ihmisiä ympäri maailmaa. On hyvin tuurista kiinni, millaisia ihmisiä omalle vuodelle osuu. Meillä oli pääasiassa erittäin mukava porukka. Jännitteiltä ei silti täysin välttytty, vaan osallistujien välillä ilmeni myös konflikteja, ja muutama ihminen oli varsin draamanhakuinen. Tällaisiin tilanteisiin kannattaa suhtautua huumorilla ja sillä ajatuksella, että ohjelma kestää vain kaksi kuukautta.

Plussat:

Ohjelman aikana pääsimme kokemaan ja näkemään yhdysvaltalaista yhteiskuntaa laajasti. WPI:lla on erittäin hyvät kontaktit, ja pääsimme vierailemaan monissa paikoissa vankilasta Yhdysvaltojen ulkoministeriöön. Tuskin missään muussa ohjelmassa saisi näin lyhyessä ajassa näin laajaa kuvaa Yhdysvalloista ja sen yhteiskunnan eri puolista. Kun maata pääsi matkustamaan laajasti, avautui myös ymmärrystä siitä, miten valtava maa Yhdysvallat on, ja miten erilaisia eri osavaltiot ja niiden ongelmat keskenään ovat. Ymmärryksenä Yhdysvaltain sisäpolitiikasta lisääntyi huomattavasti.

Myös vaalisyksyn seuraaminen ja ihmisten kanssa keskustelu antoi laajempaa ymmärrystä Yhdysvaltain politiikasta, hyvässä ja pahassa. Esimerkiksi Donald Trumpin vaalivoittoa ja siihen johtaneita syitä oli helpompi hahmottaa paikan päällä kuin kaukaa

katsottuna. Samalla monet yhdysvaltalaisen yhteiskunnan ja poliittisen järjestelmän heikkoudet avautuivat läheltä eri tavalla. Mikään propagandakiertue WPI ei siis ole, vaan ohjelma pyrkii näyttämään laajasti myös yhteiskunnan haasteita.

Tulevaisuus:

Sain ohjelman osallistujista uusia ystäviä ympäri maailmaa, ja meistä tulikin monen osallistujan kanssa varsin läheisiä, aiemmin mainituista ajoittaisista jännitteistä huolimatta.

Ohjelman myötä sain monesta eri maasta hyödyllisiä toimittajakontakteja, joille tiedän voivani soittaa, jos tarvitsen taustoitusta heidän kotimaansa asioista. Tästä on itselleni ulkomaanaiheita seuraavana toimittajana suuri hyöty.

Koen myös hahmottavani yhdysvaltalaista yhteiskuntaa ja mediakenttää huomattavasti paremmin. Ymmärryksenä monista amerikkalaisen yhteiskunnan haasteista lisääntyi huomattavasti. Samalla sain monia hyödyllisiä kontakteja, joita tulen varmasti käyttämään toimittajana tulevaisuudessa. Pystyn varmasti raportoimaan Yhdysvalloista jatkossa aiempaa syvällisemmin.

Myös ohjelman tekoälyä koskeva osuus tarjosi itselleni paljon uusia juttuideoita. Oli myös hyvä saada keskustella journalismin haasteista ja tulevaisuudesta kollegoiden kanssa ympäri maailmaa. Monet mediatalot painivat samankaltaisten haasteiden parissa, joten oli kiinnostavaa saada kuulla, miten näitä haasteita on eri maissa ratkottu.

Kaiken kaikkiaan ohjelma oli hyvin ikimuistoinen kokemus, jonka oppeja ja kokemuksia tulee käsiteltyä varmasti vielä pitkään.